

Bruxelles, 10. rujna 2025.
(OR. en)

12390/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0085 (COD)**

**CODEC 1190
COH 167
SOC 590
SAN 532
CADREFIN 160
PE 53**

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1057 o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Strasbourg, od 8. do 11. rujna 2025.)

I. UVOD

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i Zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja¹ uspostavljen je niz neformalnih kontakata između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije s ciljem postizanja dogovora o ovom predmetu u prvom čitanju.

Na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta 7. svibnja 2025. odobren je zahtjev Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (EMPL) da se postupi u skladu s člankom 170. (hitni postupak).

¹ SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

U tom je kontekstu predsjednica Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (EMPL) Li ANDERSSON (Ljevica, SE) u ime odbora EMPL predstavila kompromisni amandman (amandmani broj 32 i 33) na navedeni prijedlog uredbe, za koji je Marit MAIJ (S&D, NL) pripremila nacrt izvješća. O tom je amandmanu postignut dogovor tijekom navedenih neformalnih kontakata. Osim toga, Klub zastupnika Ljevice podnio je jedan amandman (amandman broj 31), a Klub zastupnika Renew Europe podnio je tri amandmana (amandmani broj od 34 do 36).

II. GLASOVANJE

Na plenarnoj sjednici 10. rujna 2025. glasovanjem je usvojen kompromisni amandman (amandmani broj 32 i 33) na navedeni prijedlog uredbe. Drugi amandmani nisu usvojeni. Tako izmijenjeni prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju, koje je sadržano u njegovoj zakonodavnoj rezoluciji iz Priloga ovom dokumentu².

Stajalište Parlamenta odražava prethodni dogovor institucija. Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Parlamenta.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

² Verzija stajališta Parlamenta iz zakonodavne rezolucije označena je kako bi se obilježile promjene nastale na temelju amandmanâ na prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

P10_TA(2025)0176

Europski socijalni fond plus (ESF+): posebne mjere za svladavanje strateških izazova

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 10. rujna 2025. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1057 o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova (COM(2025)0164 – C10-0064/2025 – 2025/0085(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2025)0164),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članke 165., 175., 177. i 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C10-0064/2025),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir proračunsku procjenu koju je donio Odbor za proračune,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 29. travnja 2025.¹,

¹ SL C, C/2025/3197, 2.7.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj>.

- uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 15. svibnja 2025.²,
 - uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 75. stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 23. srpnja 2025. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članke 60. i 58. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za sigurnost i obranu,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za regionalni razvoj,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A10-0122/2025),
1. usvaja niže navedeno stajalište u prvom čitanju;
 2. prima na znanje izjavu Komisije priloženu ovoj Rezoluciji, koja će se objaviti u seriji C *Službenog lista Europske unije*;
 3. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
 4. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

² SL C, C/2025/3474, 16.7.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj>.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 10. rujna 2025. radi donošenja Uredbe (EU) 2025/... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1057 o uspostavi Europskog socijalnog fonda *plus* (ESF+) u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 164., 175., 177. i 322.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C, C/2025/3197, 2.7.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj>.

² SL C, C/2025/3474, 16.7.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj>.

³ Stajalište Europskog parlamenta od 10. rujna 2025.

budući da:

- (1) S obzirom na nedavne važne geopolitičke i gospodarske događaje koji su promijenili neke od strateških političkih prioriteta Unije, državama članicama potrebno je ***pružiti veće strukturne*** mogućnosti kako bi mogle odgovoriti na te strateške geopolitičke izazove na koje je potrebno hitno odgovoriti, i preusmjeriti svoja sredstva na novonastale prioritete.
- (2) ***Glavni su ciljevi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ pružiti potporu državama članicama i regijama u postizanju socijalne uključenosti i socijalne kohezije, aktivirati tržište rada, te ostvariti načela i glavne ciljeve europskog stupa socijalnih prava. Reprogramiranje sredstava u okviru fonda ESF+ ne bi smjelo ugroziti njegov socijalni pristup, već bi trebalo ojačati njegov kapacitet za borbu protiv nejednakosti.***
- (3) ***U svojem mišljenju od 6. svibnja 2025. o zakonodavnom prijedlogu na kojem se temelji ova Uredba, Europski revizorski sud je istaknuo da se kohezijska politika često upotrebljava kao instrument za odgovor na hitne situacije, što ugrožava njezinu primarnu dugoročniju svrhu i ciljeve. Stoga je od ključne važnosti osigurati da mjere koje se poduzimaju u hitnim situacijama ne ometaju ostvarivanje ciljeva kohezijske politike.***

⁴ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>).

- (4) *Unija i države članice i dalje pokazuju da su sposobne brzo reagirati na geopolitičke događaje te da su voljne upotrijebiti dostatna financijska sredstva za jačanje naše obrambene industrije Unije. Istodobno je iznimno važno nastaviti ulagati u socijalne ciljeve Unije preko fonda ESF+ jer je socijalna kohezija temelj demokratske i društvene otpornosti Unije koja je ključna za potrebe suočavanja s prijetnjama od agresije.*
- (5) Zajedničkom bijelom knjigom Visoke predstavnice za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisije od 19. ožujka 2025. o europskoj obrambenoj spremnosti 2030. utire se put za uspostavu istinske europske obrambene unije i u njoj se, među ostalim, poziva države članice da intenzivno ulažu u obranu i **kibernetičku sigurnost, uključujući za sposobnosti dvojne namjene i civilnu pripravnost, što bi se trebalo provoditi usporedo sa socijalnom potrošnjom, otvaranjem radnih mjesta i stvaranjem prilika za usavršavanje i prekvalifikaciju.** U tom se pogledu u Komunikaciji Komisije od 5. ožujka 2025. naslovljenoj „Unija vještina” („komunikacija o uniji vještina”) utvrđuju djelovanja za rješavanje problema manjka i nedostatka vještina u Uniji, među ostalim u okviru ojačanog i pojednostavnjenog Pakta za vještine, navedenog u toj komunikaciji, kao i njezinih velikih partnerstava, posebno velikog partnerstva za zrakoplovnu i svemirsku industriju te obrambenu industriju. U tom je kontekstu primjereno uključiti poticaje za fond ESF+ kako bi se olakšao razvoj vještina u obrambenoj industriji. **Kako bi se državama članicama omogućila veća fleksibilnost u preraspodjeli sredstava za razvoj vještina u obrambenoj industriji, iznosi koji se dodjeljuju za takav razvoj ne bi trebali podlijegati zahtjevima u pogledu tematske koncentracije, već bi ih trebalo uzeti u obzir ako doprinose takvim zahtjevima.**

- (6) Fond ESF+ može se koristiti za potporu prilagodbe radnika, poduzeća i poduzetnika promjenama. U skladu s mjerama za dekarbonizaciju predloženima u komunikaciji Komisije od 26. veljače 2025. naslovljenoj „Plan za čistu industriju: zajednički plan za konkurentnost i dekarbonizaciju” i kako bi se dodatno olakšala industrijska prilagodba povezana s dekarbonizacijom proizvodnih procesa i proizvoda, Fond ESF+ trebao bi olakšati stjecanje vještina, održavanje radnih mjesta i otvaranje **kvalitetnih** radnih mjesta tijekom cijelog procesa dekarbonizacije pružanjem fleksibilnosti u provedbi tog procesa. To bi se trebalo provesti u skladu s ciljem pružanja cjeloživotnih mogućnosti za redovito usavršavanje i prekvalifikaciju osoba utvrđenim u komunikaciji o uniji vještina, među ostalim putem jamstva za vještine. ***Osobitu pozornost trebalo bi posvetiti posebnim potrebama i okolnostima slabije razvijenih regija i ruralnih područja, koje bi trebale imati koristi od zelene tranzicije, i osiguranju njihove integracije u širi gospodarski, socijalni i okolišni razvoj Unije.***

- (7) *S obzirom na važnost horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu primjenjivih na sve specifične ciljeve i kriterije potrebne za procjenu njihova ispunjenja, u smislu članka 15. stavka 1. drugog podstavka Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ i Priloga III. toj uredbi, za djelotvornu i učinkovitu upotrebu ukupne potpore Unije koja se dodjeljuje iz tih fondova Unije te potrebu da se osigura praktičan učinak tih fondova Unije, iznosi koji premašuju iznos fleksibilnosti iz članka 86. stavka 1. drugog podstavka te uredbe, koji odgovaraju specifičnim ciljevima koji podliježu negativnoj procjeni Komisije na temelju primjene tih horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu, ne bi trebali podlijezati izmjeni programa ili prijenosu na temelju novih prioriteta i fleksibilnosti predviđenih ovom Uredbom. Takva proporcionalna mjera potreban je poticaj kojim se nastoji osigurati da pravo i praksa države članice ostanu u skladu s horizontalnim uvjetima koji omogućuju provedbu i da rashodi obuhvaćeni fondovima Unije ispunjavaju ciljeve Unije. Budući da se Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća⁶ primjenjuje horizontalno, isti bi se zahtjev trebao primjenjivati na iznose koji odgovaraju obvezama suspendiranim mjerama donesenima na temelju te uredbe. Iznosi u okviru iznosa fleksibilnosti iz članka 86. stavka 1. drugog podstavka Uredbe (EU) 2021/1060 koji odgovaraju specifičnim ciljevima koji podliježu negativnoj ocjeni Komisije na temelju primjene horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu mogu podlijezati izmjeni programa ili prijenosu na temelju novih prioriteta, pod uvjetom da su takvi novi prioriteti u skladu s ciljevima koji se nastoje postići horizontalnim uvjetima koji omogućuju provedbu.*

⁵ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

⁶ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

- (8) Fond ESF+ predviđa potporu za ulaganja kojima se doprinosi ciljevima Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP), koja je uspostavljena Uredbom (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća⁷. Cilj je STEP-a ojačati tehnološko vodstvo Unije **i razvoj vještina u Uniji**. Kako bi se dodatno potaknula ulaganja iz fonda ESF+ u tim ključnim područjima, trebalo bi proširiti mogućnost da se državama članicama osigura veće pretfinanciranje za povezane izmjene programa. ***Prioriteti kojima se podupiru ulaganja kojima se doprinosi ciljevima STEP-a u okviru zahtjeva za izmjenu programa koji je podnesen Komisiji do 31. ožujka 2025. trebaju primiti izvanredno jednokratno pretfinanciranje primjenjivo u trenutku podnošenja tog zahtjeva.***
- (9) Kako bi se državama članicama omogućilo da provedu smisleno **i pravedno** reprogramiranje **bez odstupanja od glavnih ciljeva fonda ESF+** i da usmjere sredstva na strateške prioritete Unije na koje se upućuje u ovoj Uredbi bez uzrokovanja daljnjih kašnjenja u provedbi programa, primjereno je predvidjeti dodatnu fleksibilnost. Preispitivanje u sredini programskog razdoblja služi kao prilika za rješavanje novonastalih **socijalnih aspekata** strateških izazova i novih prioriteta, **ne dovodeći u pitanje druge pravne akte Unije ili sljedeći višegodišnji financijski okvir**. Državama članicama trebalo bi omogućiti dodatno vrijeme za dovršetak njihovih procjena ishoda preispitivanja u sredini programskog razdoblja i podnošenje povezanih zahtjeva za izmjene programa.

⁷ Uredba (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ i uredaba (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241 (SL L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

- (10) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine ima nerazmjerno velik učinak na ***regije razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom, što dovodi do gubitka radnih mjesta, manje gospodarske aktivnosti i socijalne isključenosti***. Kako bi se ubrzala provedba programa kohezijske politike i smanjio pritisak na nacionalne proračune te osigurala likvidnost potrebna za provedbu ključnih ulaganja, za te programe trebalo bi isplatiti dodatno jednokratno plaćanje pretfinanciranjem iz fonda ESF+. Zbog negativnih posljedica agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine postotak pretfinanciranja trebalo bi dodatno povećati za određene programe koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom. Kako bi se potaknulo reprogramiranje radi usmjeravanja na ključne prioritete u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja, dodatno jednokratno pretfinanciranje trebalo bi biti dostupno samo ako je dosegnut određeni prag za preraspodjelu financijskih sredstava na određene ključne prioritete.
- (11) Nadalje, kako bi se uzelo u obzir vrijeme potrebno za preusmjeravanje ulaganja i kako bi se omogućilo da se dostupna sredstava iskoriste na najbolji mogući način, rokove za prihvatljivost rashoda i pravila o opozivu, ***te ostale rokove koji se odnose na okvir uspješnosti, financijsko upravljanje, zahtjeve u pogledu izvješćivanja i evaluacije***, trebalo bi prilagoditi za programe u okviru kojih se sredstva preraspodjeljuju na strateške prioritete.

- (12) Na prioritete programa koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom trebalo bi biti moguće primijeniti **višu** stopu sufinanciranja ■ zbog negativnih posljedica agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine za te regije razine NUTS 2.
- (13) *Razvoj vještina i osposobljavanje mladih talenata kao i poduzetnika ključni su za otvaranje radnih mjesta, a institucije koje rade na stvaranju i korištenju vještina, osobito ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, trebale bi blisko surađivati kako bi se uskladile s potrebama tržišta rada. U tom kontekstu, države članice također bi trebale moći, kroz poticaje i ciljano osposobljavanje, dodjeljivati sredstva za privlačenje mladih talenata i poduzetnika, posebno ruralnim i slabije razvijenim regijama.*
- (14) *Prilikom izmjene programa države članice trebale bi, u odnosu na posebne prioritete, uz blisko i smisljeno sudjelovanje socijalnih partnera, predvidjeti obvezu korisnika da poštuju uvjete rada i zaposlenja u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom, konvencijama Međunarodne organizacije rada i kolektivnim ugovorima.*

- (15) *Kako bi podržala države članice u njihovu brzom i ispravnom reprogramiranju, Komisija bi trebala pružiti pravodobna i jasna tehnička pojašnjenja i potporu upravljačkim tijelima, među ostalim putem strukturiranog sustava, odgovaranjem na tehnička, pravna i postupovna pitanja, posebno u pogledu mjera uvedenih ovom Uredbom.*
- (16) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno rješavanje *socijalnih aspekata strateških izazova*, preusmjeravanje ulaganja na ključne nove prioritete te pojednostavnjenje i ubrzavanje provedbe politika, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (17) Uredbu (EU) 2021/1057 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (18) S obzirom na hitnu potrebu da se omoguće ključna ulaganja u vještine u obrambenoj industriji i u prilagodbu promjenama povezanim s dekarbonizacijom u kontekstu strateških geopolitičkih izazova na koje treba hitno odgovoriti, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*, ■

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Uredbe (EU) 2021/1057

Uredba (EU) 2021/1057 mijenja se kako slijedi:

1. umeće se sljedeći članak:

„Članak 5.a

Posebne odredbe povezane s preispitivanjem u sredini programskog razdoblja i s time povezanom fleksibilnosti fonda ESF+ u okviru podijeljenog upravljanja

1. Komisija 2026. isplaćuje **1,5 %** ukupne potpore iz fonda ESF+ kao dodatno jednokratno pretfinanciranje na temelju odluke o odobrenju izmjene programa. Taj postotak dodatnog jednokratnog pretfinanciranja povećava se u 2026. na 9,5 % za programe koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom, pod uvjetom da program ne obuhvaća cijelo državno područje predmetne države članice. Međutim, ako su u državi članici regije razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom uključene samo u programe koji obuhvaćaju cijelo državno područje predmetne države članice, povećani postotak primjenjuje se i na takve programe.
2. Dodatno jednokratno pretfinanciranje iz stavka 1. ovog članka primjenjuje se samo ako su ***u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja*** odobrene preraspodjele najmanje **10 %** financijskih sredstava programa na jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih u skladu s člancima 12.a, 12.c i 12.d, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa Komisiji podnesen do 31. prosinca 2025. („prag od 10 %”).

U prag od 10 % uračunavaju se i sljedeće preraspodjele unutar istog programa:

- (a) preraspodjele iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) ili Kohezijskog fonda na jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. točke (a) podtočaka vi. i vii., točke (b) podtočaka v., ix., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii., točke (e) podtočaka iii. i iv. Uredbe (EU) 2021/1058 u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja;***
- (b) preraspodjele iz Fonda za pravednu tranziciju (FPT) na posebne prioritete utvrđene za potporu ulaganjima kojima se doprinosi ciljevima Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP), uspostavljene Uredbom (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća*, ili za promicanje pristupa priuštivom stanovanju u skladu s Uredbom (EU) 2021/1056 u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja;***

- (c) *preraspodjele iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda na posebne prioritete za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vi. i točke (b) podtočke ix. Uredbe (EU) 2021/1058 ili iz fonda ESF+ za posebne prioritete utvrđene u skladu s člankom 12.a ove Uredbe ili iz FPT-a za posebne prioritete utvrđene za potporu ulaganjima kojima se doprinosi ciljevima STEP-a odobrene u izmjenama programa prije preispitivanja u sredini programskog razdoblja;*
- (d) *preraspodjele iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda na prioritete utvrđene za specifični cilj iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (b) podtočke v. Uredbe (EU) 2021/1058 odobrene u izmjenama programa od 1. siječnja 2025.*

3. *Sljedeća sredstva ne uzimaju se u obzir u svrhe izračuna iznosa koji odgovara pragu od 10 %:*
- (a) sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak iz članka 4. Uredbe (EU) 2021/1056;*
 - (b) dodatno financiranje za najudaljenije regije iz članka 110. stavka 1. točke (e) Uredbe (EU) 2021/1060;*
 - (c) sredstva preraspodijeljena na jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih za potporu odgovoru na prirodne katastrofe u skladu s člankom 12.b ove Uredbe ili u okviru specifičnog cilja iz članka 3. stavka 1. točke (b) podtočke x. Uredbe (EU) 2021/1058.*

4. Dodatno jednokratno prethfinanciranje koje se duguje državi članici a koje proizlazi iz izmjena programa na temelju preraspodjele posebnim prioritetima iz stavka 2. ovog članka računa se kao plaćanja izvršena 2025. za potrebe izračuna iznosa koji će biti opozvani u skladu s člankom 105. Uredbe (EU) 2021/1060, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa Komisiji podnesen do 31. prosinca 2025.
5. Odstupajući od članka 63. stavka 2. i članka 105. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/1060, krajnji datum za prihvatljivost rashoda i opoziv odobrenih sredstava je 31. prosinca 2030. ako su odobrene izmjene programa kojima se najmanje 10 % financijskih sredstava programa preraspodjeljuje na jedan ili više posebnih prioriteta *iz stavka 2. ovog članka.*
6. *Ako država članica ima samo jedan program koji obuhvaća njezino cijelo državno područje i taj se program financira iz EFRR-a, Kohezijskog fonda, fonda ESF+ i FPT-a, odstupanje iz stavka 5. primjenjuje se ako je najmanje 7 % financijskih sredstava programa preraspodijeljeno na jedan ili više posebnih prioriteta iz stavka 2.*

7. *Kad je riječ o programima iz stavaka 5. i 6. ovog članka, ako je Uredbom (EU) 2021/1060 utvrđen krajnji datum za potrebe primjene zahtjeva u pogledu okvira uspješnosti, financijskog upravljanja, izvješćivanja i evaluacije, smatra se da taj datum upućuje na isti datum u sljedećoj godini. Osim toga, odstupajući od članka 2. točke 29. Uredbe (EU) 2021/1060, za takve programe konačna obračunska godina tumači se kao razdoblje od 1. srpnja 2030. do 30. lipnja 2031.*
8. Odstupajući od članka **112. stavka 3.** Uredbe (EU) 2021/1060, najviša stopa sufinanciranja za prioritete u programima koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom *povećava se za 10 postotnih bodova iznad primjenjive stope sufinanciranja, no ne smije premašiti* 100 %. Viša stopa sufinanciranja ne primjenjuje se na programe koji obuhvaćaju cijelo državno područje predmetne države članice, osim ako su te regije razine NUTS 2 uključene samo u programe koji obuhvaćaju cijelo državno područje predmetne države članice.

Odstupanje iz prvog podstavka ovog stavka primjenjuje se samo ako su odobrene preraspodjele najmanje **10 %** financijskih sredstava programa na jedan ili više posebnih prioriteta *iz stavka 2.* ovog članka, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa Komisiji podnesen do 31. prosinca 2025.

9. Uz procjenu ishoda preispitivanja u sredini programskog razdoblja za svaki program koju treba dostaviti u skladu s člankom 18. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/1060, države članice mogu **do 31. prosinca 2025. Komisiji** ponovno podnijeti dopunsku procjenu te povezane zahtjeve za izmjene programa, uzimajući u obzir mogućnosti u pogledu posebnih prioriteta utvrđenih u skladu s člankom 12.a, 12.c ili 12.d ove Uredbe. Primjenjuju se rokovi utvrđeni u članku **24.** Uredbe (EU) 2021/1060.

* Uredba (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ i uredbi (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241 (SL L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).”;

2. članak 12.a mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice mogu upotrebljavati fond ESF+ za pružanje potpore ciljevima STEP-a iz članka 2. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/795 u okviru relevantnih specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 4. stavku 1. ove Uredbe, uključujući podupiranje razvoja vještina u području tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim onih koje se temelje na programima za učenje koje su izradile europske akademije za vještine, kao i osposobljavanjem mladih te stjecanjem vještina, usavršavanjem i prekvalifikacijom radnika u području tehnologija s nultom neto stopom emisija.”;

(b) u stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Uz pretfinanciranje za program predviđeno u članku 90. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/1060, ako Komisija odobri izmjenu programa koja uključuje jedan ili više prioriteta namijenjenih operacijama koje primaju potporu iz fonda ESF+ kojima se doprinosi ciljevima STEP-a iz članka 2. Uredbe (EU) 2024/795, Komisija isplaćuje izvanredno pretfinanciranje u iznosu od **20 %** na temelju dodjele tim prioritetima, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa podnesen Komisiji do 31. prosinca 2025. ***Ako su takvi posebni prioriteti uključeni u zahtjev za izmjenu programa podnesen Komisiji do 31. ožujka 2025., Komisija tim prioritetima isplaćuje izvanredno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 30 % dodjela tim prioritetima na temelju odluke o odobrenju izmjene programa.*** Takvo izvanredno pretfinanciranje isplaćuje se u roku od 60 dana od donošenja odluke Komisije o odobrenju izmjene programa.”;

3. umeću se sljedeći članci:

„Članak 12.c

Potpore razvoju vještina u području civilne pripravnosti, u obrambenoj industriji, uključujući za sposobnosti dvojne namjene, i u području kibernetičke sigurnosti

1. Države članice mogu iskoristiti fond ESF+ za pružanje potpore razvoju vještina u području *civilne pripravnosti, u obrambenoj industriji, uključujući za sposobnosti dvojne namjene, te u području kibernetičke sigurnosti* u okviru posebnih prioriteta, *pri čemu se prednost daje vještinama povezanim sa sposobnosti dvojne namjene i civilnom pripravnosti. Pri odabiru operacija u skladu s člankom 73. Uredbe (EU) 2021/1060 države članice daju prednost mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima, javnim službama za zapošljavanje i socijalnoj ekonomiji.* U okviru posebnih prioriteta mogu se podupirati bilo koji od specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 4. stavku 1. točkama od (a) do (g) *ove Uredbe.*
2. Sredstva dodijeljena posebnim prioritetima iz stavka 1. ovog članka ne uzimaju se u obzir *kao osnova za izračun* usklađenosti sa zahtjevima za tematsku koncentraciju predviđenima u članku 7.
3. Uz godišnje pretfinanciranje programa predviđeno u članku 90. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/1060, Komisija isplaćuje **20 %** dodijeljenih sredstava posebnim prioritetima iz stavka 1. ovog članka na temelju odluke o odobrenju izmjene programa kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa podnesen Komisiji do 31. prosinca 2025.

Takvo izvanredno jednokratno pretfinanciranje isplaćuje se u roku od 60 dana od donošenja odluke Komisije o odobrenju izmjene programa u skladu s člankom 24. stavkom 4. Uredbe (EU) 2021/1060.

4. Iznos isplaćen kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje, na temelju članka 90. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/1060, poravnava se u računima Komisije najkasnije u konačnoj obračunskoj godini.

Sve kamate nastale takvim izvanrednim jednokratnim pretfinanciranjem se, u skladu s člankom 90. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/1060, upotrebljavaju za predmetni program na jednak način kao fond ESF+ i navode se u računovodstvenoj dokumentaciji za konačnu obračunsku godinu.

U skladu s člankom 97. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1060 takvo se izvanredno jednokratno pretfinanciranje ne suspendira.

Pretfinanciranje koje se uzima u obzir za izračun iznosa koje treba opozvati uključuje, na temelju članka 105. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/1060, svako isplaćeno izvanredno jednokratno pretfinanciranje.

5. Odstupajući od članka **112. stavka 3.** Uredbe (EU) 2021/1060, najviša stopa sufinanciranja za posebne prioritete iz stavka 1. ovog članka ***povećava se za 10 postotnih bodova iznad primjenjive stope sufinanciranja no ne smije premašiti 100 %.***

6. *Odstupajući od članka 49. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/1060 za operacije koje se podupiru u okviru posebnih prioriteta iz stavka 1. ovog članka predmetna država članica nije obvezna objaviti podatke povezane s tim operacijama ako takvo otkrivanje nije dopušteno iz razloga sigurnosti ili javnog poretka u skladu s člankom 69. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/1060. U tu svrhu države članice obavješćuju Komisiju prije odabira dotične operacije za potporu. Ovim podstavkom ne dovode se u pitanje prava Komisije i Europskog revizorskog suda na pristup informacijama potrebnima za obavljanje njihovih funkcija u vezi s provjerama i revizijama te dužnost Europskog parlamenta da provodi politički nadzor u skladu s člankom 14. UFEU-a i nadzire izvršenje proračuna Unije u skladu s člankom 319. UFEU-a.*

Korisnici ne podliježu zahtjevima utvrđenima u članku 50. stavku 1. točkama (c), (d) i (e) Uredbe (EU) 2021/1060 za operacije koje se podupiru u okviru posebnih prioriteta iz stavka 1. ovog članka ako javno prikazivanje informacija o potpori ili organizacija komunikacijskog događanja ili aktivnosti nije nužna iz razloga sigurnosti ili javnog poretka u skladu s člankom 69. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/1060.

Komisija najmanje jednom godišnje obavješćuje Europski parlament o broju operacija koje su podložne odstupanju predviđenom u drugom podstavku kao i o ukupnom trošku, u zbirnom obliku, uzimajući u obzir zahtjeve u pogledu povjerljivosti.

Članak 12.d

Potpora prilagodbi povezanoj s dekarbonizacijom

1. Države članice mogu koristiti fond ESF+ za pružanje ***ciljane*** potpore ***osposobljavanju usmjerenom na*** stjecanje vještina, usavršavanje i prekvalifikaciju radi prilagodbe radnika, poduzeća i poduzetnika promjeni koja doprinosi dekarbonizaciji proizvodnih kapaciteta u okviru posebnih prioriteta, ***s ciljem održavanja konkurentnosti, održivosti i inovacija tijekom zelene tranzicije. Pri odabiru operacija u skladu s člankom 73. Uredbe (EU) 2021/1060 države članice daju prednost mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima, javnim službama za zapošljavanje i socijalnoj ekonomiji.*** Posebnim prioritetima mogu se podupirati bilo koji od specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 4. stavku 1. točkama od (a) do ***(g) ove Uredbe.***
2. ***Države članice mogu podupirati promicanje suradnje među različitim organizacijama, kao što su obrazovne ustanove, kako bi se podržao razvoj vještina u područjima navedenima u stavku 1.***
3. Za potrebe stavka 1. ovog članka predmetna država članica podnosi obrazloženi zahtjev za izmjenu programa u skladu s člankom 24. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1060. Ako država članica već ima uspostavljene programe koji uključuju jedan ili više prioriteta koji ispunjavaju uvjete iz stavka 1. ovog članka, država članica podnosi zahtjev Komisiji radi razmatranja predmetnih prioriteta kao posebnih prioriteta za potrebe stavka 1. ovog članka.

4. Uz godišnje pretfinanciranje programa predviđeno u članku 90. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/1060, Komisija isplaćuje **20 %** dodijeljenih sredstava posebnim prioritetima iz stavka 1. ovog članka na temelju odluke o odobrenju izmjene programa kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa Komisiji podnesen do 31. prosinca 2025.

Takvo izvanredno jednokratno pretfinanciranje isplaćuje se u roku od 60 dana od donošenja odluke Komisije o odobrenju izmjena programa u skladu s člankom 24. stavkom 4. Uredbe (EU) 2021/1060.

5. Iznos isplaćen kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje, na temelju članka 90. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/1060, poravnava se u računima Komisije najkasnije u konačnoj obračunskoj godini.

Sve kamate nastale takvim izvanrednim jednokratnim pretfinanciranjem se, u skladu s člankom 90. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/1060, upotrebljavaju za predmetni program na jednak način kao fond ESF+ i navode se u računovodstvenoj dokumentaciji za konačnu obračunsku godinu.

U skladu s člankom 97. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1060 takvo se izvanredno jednokratno pretfinanciranje ne suspendira.

Pretfinanciranje koje se uzima u obzir za izračun iznosa koje treba opozvati uključuje, na temelju članka 105. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/1060, svako isplaćeno izvanredno jednokratno pretfinanciranje.

6. Odstupajući od članka 112. Uredbe (EU) 2021/1060, najviša stopa sufinanciranja za posebne prioritete iz stavka 1. ovog članka ***povećava se za 10 postotnih bodova iznad primjenjive stope sufinanciranja no ne smije premašiti 100 %.***

Članak 2.

Ograničenja izmjena programa i prijenosa

Iznosi koji odgovaraju obvezama suspendiranim mjerama donesenima u kontekstu Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 i iznosi koji premašuju iznos fleksibilnosti koji odgovara specifičnim ciljevima koji podliježu negativnoj procjeni Komisije na temelju primjene horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu na temelju članka 15. Uredbe (EU) 2021/1060 ne podliježu izmjeni programa ili prijenosu na temelju ove Uredbe.

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu **■** sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...,

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednica

Predsjednik

U vezi s ovom Uredbom dana je jedna izjava Komisije koja se može pronaći u SL C, ..., ELI: ...⁺

⁺ SL: Molimo umetnuti u tekst upućivanje na SL za izjavu Komisije, uključujući ELI oznaku.

Izjava Komisije o poštovanju vladavine prava prilikom donošenja Uredbe (EU) [2025/...]¹

Komisija naglašava da je poštovanje vladavine prava i temeljnih prava od iznimne važnosti za Europsku uniju. Komisija razumije namjeru zakonodavaca da osiguraju zaštitu proračuna Unije svojim izmjenama prijedloga Komisije. Komisija je i dalje predana osiguravanju poštovanja vladavine prava u izvršavanju sredstava te će ocijeniti sve zahtjeve za izmjene programa u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama, Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava i odredbama Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja.

¹ SL L ... [broj, datum, stranica, ELI oznaka].